

Regeringen skal videre på reformkursen

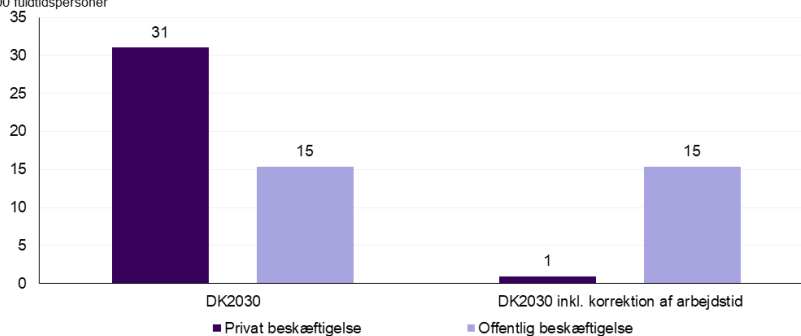
Regeringen har sat en stærk reformdagsorden og har det første år leveret vigtige bidrag til at løfte arbejdsudbuddet. Hvis ambitionerne om bl.a. den grønne omstilling skal lykkes er der behov for et højt reformtempo, der hurtigt leverer de sidste 16.000 ekstra hænder – og gerne mere. Uden nye reformer kan de private virksomheder risikere ikke at få adgang til flere hænder frem mod 2030.

Udbuddet af arbejdskraft har stor betydning for, om vi kommer i mål med den grønne omstilling og skaber et samfund i udvikling. Når vi ser frem mod 2030, ser vi ind i en periode, hvor relativt store årgange trække sig fra arbejdsmarkedet og bliver erstattet af mindre årgange. Væksten i arbejdsstyrken vil dermed aftage samtidigt med, at den grønne omstilling og et stigende antal ældre øger behovet for mere arbejdskraft. Det aktualiserer behovet for strukturelle reformer, der sikrer mere arbejdskraft.

Med 2030-planen har SVM-regeringen fremlagt deres prioriteringer frem mod 2030, herunder væksten i den offentlige sektor og offentlige beskæftigelse, som forventes at stige med 15.000 fuldtids-personer frem mod 2030. Regeringens gennemførte og planlagte

Ingen stigning i den private beskæftigelse frem mod 2030

Ændring i strukturel beskæftigelse inkl. gennemførte reformer, SU, skat og fly, 2023-2030
1.000 fuldtidspersoner

Anm.: I de historiske tal for arbejdstid indgår korrektioner fra Nationalregnskabet og Arbejdstidsregnskabet. I fremskrivningerne indregnes kun effekterne fra Arbejdstidsregnskabet. Indregnes de historiske effekter fra Nationalregnskabet fremadrettet vil antallet af fuldtidspersoner falde med ca. 30.000 personer.
Kilde: DK2030- Danmark rustet til fremtiden og egne beregninger

reformer vil samlet set øge arbejdsudbuddet med 29.000 personer i 2030. På den baggrund skønner Finansministeriet, at den private beskæftigelse kan stige med 31.000 fuldtidspersoner. Denne stigning forudsætter imidlertid en fremgang i den gennemsnitlige arbejdstid, hvilket bl.a. skyldes, at der *ikke* tages højde for alle de bagvedliggende årsager bag de historiske fald i arbejdstiden, jf. mere om nedenfor.

Indregnes imidlertid *alle* de samme effekter i arbejdstiden fremadrettet, som indgår i de historiske tal, vil fremgangen i den private beskæftigelse stort set bortfalde, svarende til en fremgang på ca. 1.000 fuldtidspersoner. Adgangen til medarbejdere kan altså være en væsentlig vækstbarriere for de private virksomheder, hvilket kalder på, at regeringen tager de næste skridt for at indfri dens reformambitioner – og gerne hurtigst muligt.

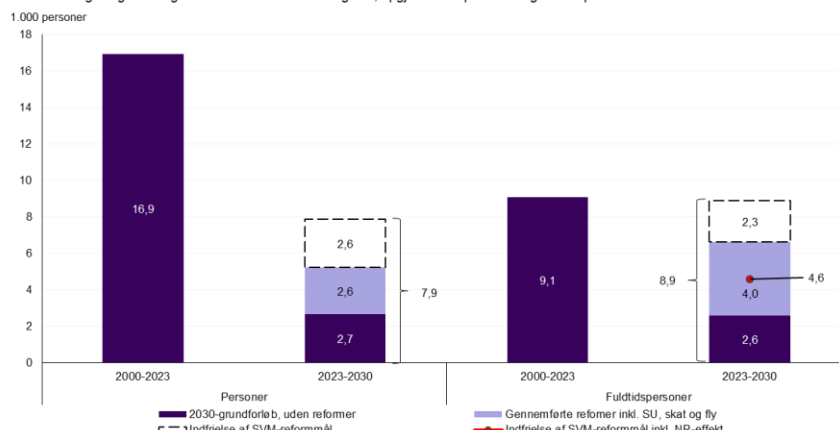
Udsigt til færre hænder

I perioden 2000-2023 kom der i gennemsnit cirka 17.000 nye sæt hænder til rådighed på arbejdsmarkedet *hvert* år. Denne fremgang skyldes i høj grad reformer af tilbagetrækning, dagpenge, skattereformer og en øget tilgang af international arbejdskraft.

Antallet af nye sæt hænder bliver markant lavere end tidligere

Usikkerhed om reformmålet kommer op på historisk niveau

Gennemsnitlig årlig ændring i den strukturelle beskæftigelse, opgjort i hhv. personer og fuldtidspersoner

Anm: Gennemførte reformer inkl. SU-reform, skattereform og flyafgift og sammenlagt udgør disse reformer ca. 29.000 fuldtidspersoner. Stigningen opgjort i personer er mindre, grundet en række af de gennemførte reformer kun øger timetallet. I de historiske tal for arbejdstid indgår korrektioner fra Nationalregnskabet og Arbejdstidsregnskabet. I fremskrivningerne indregnes kun effekterne fra Arbejdstidsregnskabet. Indregnes de historiske effekter fra Nationalregnskabet fremadrettet vil den årlige stigning i fuldtidspersoner falde til 4.600 personer. Kilde: DK2030 - Danmark rustet til fremtiden og egne beregninger.

Frem mod 2030 vil fremgangen i beskæftigelsen være væsentlig lavere. Indtil nu har SVM-regeringen gennemført reformer og fremlagt reformer, der øger arbejdsudbuddet med ca. 29.000 fuldtidspersoner, og indregnes effekten af disse, vil antallet af nye sæt hænder stige med ca. 5.200 personer hvert år. Det tal kan stige til maksimalt 7.900 personer, hvis regeringen leverer på sit reformmål om 45.000. Det kalder på større reformer.

I regeringens 2030-plan kan man få det indtryk, at en indfrielse af regeringens reformmål vil sikre samme fremgang i arbejdsudbuddet som i de foregående godt 20 år. Det er imidlertid ikke helt retvisende, fordi udviklingen i arbejdstiden behandles vidt forskelligt i den historiske periode (2000-2023) og den fremadrettede periode (2023-2030).

I 2000-2023 faldt den gennemsnitlige årlige arbejdstid med 6 pct. Det betyder, at fremgangen opgjort i fuldtidspersoner har været godt 9.000 personer om året frem for de knap 17.000 personer.

Indfrielse af reformmål vil øge antallet af fuldtidspersoner med 8.900 personer om året

Tallene fra SVM-regeringens 2030-plan viser, at en indfrielse af reformmålsætningen på 45.000 personer vil medføre en årlig fremgang i antallet af fuldtidspersoner på ca. 8.900, altså lige knap det samme som i perioden 2000-2023.

Men korrigeres for alle effekter vil antallet af fuldtidspersoner kun stige med 4.600 personer om året

Indregnes imidlertid alle de samme effekter i arbejdstiden fremadrettet, som indgår i de historiske tal, vil fremgangen i antallet af fuldtidspersoner falde til ca. 4.600 personer om året eller omtrent halvdelen af den historiske ændring.

Det illustrerer betydningen af hurtigst muligt at få gennemført de tiltag, som skal indfri målet om 45.000 fuldtidspersoner, samt behovet for at hæve reformmålsætningen.

De historiske ændringer i arbejdstiden

Det er ikke kun antallet af tilgængelige hænder og hoveder, som har betydning for erhvervslivet og den offentlige sektors produktionsmuligheder. Ændringer i den gennemsnitlige arbejdstid har også indflydelse på, hvordan vi som samfund kan udvikles os.

Ændringerne i arbejdstiden er drevet af fire forskellige effekter

I regeringens 2030-plan er ændringerne i arbejdstiden i perioden 2008-2022 dekomponeret i fire effekter. Samlet set viser analysen, at den gennemsnitlige arbejdstid i perioden 2008-2022 er faldet med 2,9 pct., svarende til 3,1 time om året.

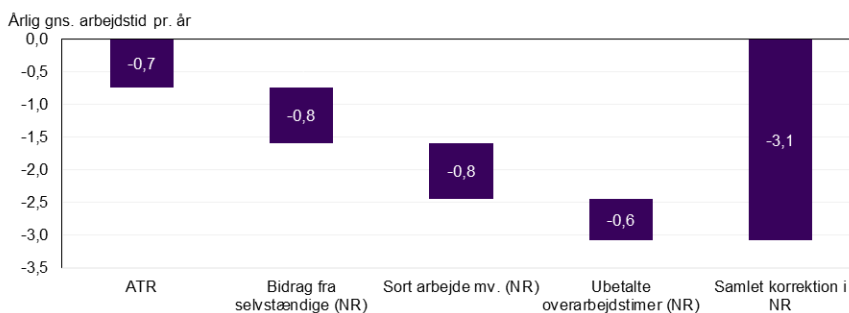
Den første af de fire effekter er arbejdstiden fra arbejdstidsregnskabet (ATR). I gennemsnit er den målte arbejdstid faldet med ca. 0,7 timer om året, hvilket bl.a. skyldes, at der er kommet relativt flere unge og seniorer i arbejde, som har en lavere arbejdstid end de øvrige beskæftigede.

I tillæg til ATR korrigeres arbejdstiden i Nationalregnskabet for yderligere tre effekter, som isoleret set har betydet, at arbejdstiden i gennemsnit er faldet med 2,4 timer om året i perioden 2008-2022. Korrektionerne i Nationalregnskabet skyldes, at man ønsker en sammenhængende beskrivelse af samfundsøkonomien, hvor der bl.a. skal være konsistens mellem al udført produktion og

beskæftigelsen. Derfor indgår korrektioner for 1) arbejdsomfanget for selvstændige 2) sort arbejde og 3) ubetalt overarbejdstimer.

Når der i 2030-planen laves omregninger til fuldtidspersoner baseret på historisk data indgår alle fire effekter. Derimod korrigeres udviklingen i arbejdstiden i fremskrivningerne frem mod 2030 kun for ændringer i sammensætningen af de beskæftigede, herunder alder og uddannelse mv. (de effekter der historisk er observeret, som ændringer i Arbejdstidsregnskabet). De tre øvrige korrektioner i fra Nationalregnskabet forudsættes dermed at være nul, selvom der ikke er nogen grund til at tro, at det skulle være tilfældet. Dermed bliver sammenligningen skæv.

Den gennemsnitlige arbejdstid er faldet af flere forskellige årsager, 2008-2022

Anm.: I figur 5A5 vises ændringerne i procent, mens de her er omregnet til timer pr. år
Kilde: DK2030 - Danmark rustet til fremtiden.

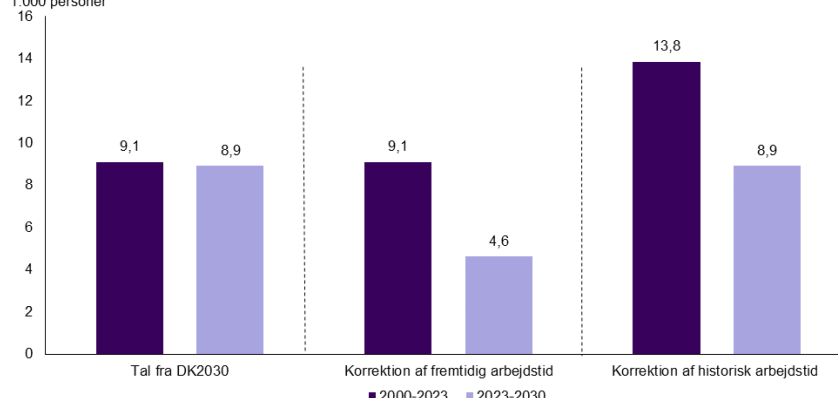
Usikkerhed om arbejdstid og antallet og fuldtidspersoner

For at illustrere betydningen heraf og dermed usikkerheden om den arbejdskraft, som erhvervslivet og den offentlige sektor rent faktisk får til rådighed, er der lavet et par alternative beregninger, hvor der indgår de samme effekter historisk og frem mod 2030.

Disse beregninger viser, at en indfrielse af regeringens reformmål-sætning på 45.000 personer vil medføre, at man kun kan opnå et arbejdsudbud opgjort i fuldtidspersoner svarende til 50-65 pct. af det historiske niveau fra 2000-2023. Uanset om man korrigerer de historiske tal eller de fremadrettede tal. Der er med andre ord behov for større reformambitioner, hvis vi skal formå at have samme løft som historisk.

Illustration af usikkerhed omkring reformmål

Gns. årlig ændring i fuldtidspersoner
1.000 personer

Anm.: Ved *korrektion af fremtidig arbejdstid* er det forudsat, at de tre NR-effekter følger det historiske niveau fra 2008-2022 frem mod 2030. Ved *korrektion af historisk arbejdstid* er det forudsat, at knap 1/4 af ændringerne i arbejdstiden kan henføres ATR, svarende til den opgjorte andel i perioden 2008-2022.
Kilde: DK2030-Danmark rustet til fremtiden og egne beregninger.

**Effekten af reformerne
lader vente på sig**

Hvornår indtræder effekten af reformerne?

Erhvervslivet og den offentlige sektor oplever aktuelt mangel på arbejdskraft, der bl.a. forsinker den grønne omstilling. Derfor er det også problematisk, at en række af de vedtagne (og planlagte) reformer først får fuld effekt i de sidste år op mod 2030.

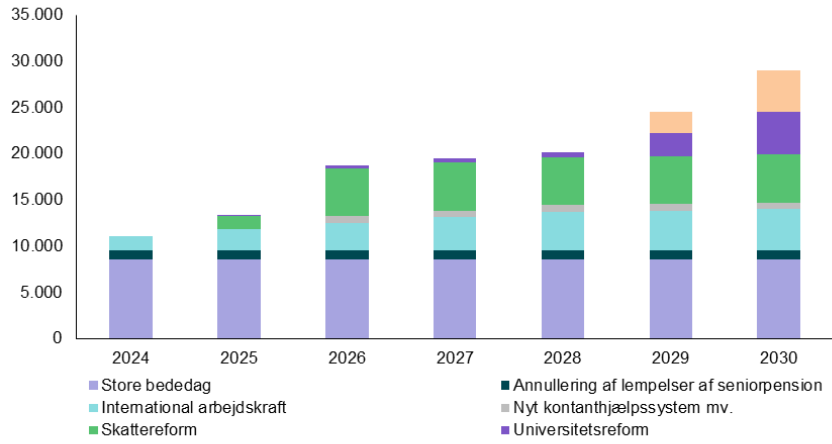
Det forventes, at SVM-regeringens gennemførte reformer vil betyde, at der i 2024 vil komme 11.000 ekstra fuldtidspersoner til rådighed stigende til ca. 29.000 personer i 2030. Derfor vil det også være afgørende for erhvervslivet, at SVM-regeringens reformmanko på 16.000 personer¹ bliver initiativer, der skaber øget arbejdsudbud på kort sigt, hvilket kræver, at de konkrete forslag snarest muligt lægges frem.

Et naturligt første skridt at tage (efter en SU-reform), er at præsentere et konkret udspil til, hvordan virksomheder med en overenskomst kan få adgang til internationale medarbejdere med en løn under den nuværende beløbsgrænse, som regeringen har annonceret i regeringsgrundlaget og gentaget i deres 2030-plan.

¹ Principielt har SVM-regeringen angivet, at de har ambition om nye prioriteringer af erhvervsstøtten kan øge arbejdsudbuddet med 4.000 personer. Tælles denne ambition med nedbringes mankoen til 12.000 personer.

Behov for reformer, der øger arbejdsudbuddet her og nu

Fuldtidspersoner

Anm.: Nyt kontanthjælpssystem mv. indeholder også andre elementer. Fx flyafgift og initiativer på FL23.
 Kilde: DK 2030 - Danmark rustet til fremtiden og diverse udspil og politiske aftaler.